

DẤU ẤN
TIÊN PHONG

DẤU ẤN TIÊN PHONG

Bản quyền © Công ty Cổ phần VCCorp, 2024
Hợp tác cùng Công ty Cổ phần Sách Alpha.

Alpha Books - Better Knowledge, Better Success

Thương hiệu sách Quản trị kinh doanh số 1 thị trường

Alpha Books không bán sách, chúng tôi bán những kinh nghiệm và kiến thức kinh doanh, quản trị hàng đầu thế giới.

Không phần nào trong xuất bản phẩm này được phép sao chép hay phát hành dưới bất kỳ hình thức hoặc phương tiện nào mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của Công ty Cổ phần VCCorp và Công ty Cổ phần Sách Alpha. Chúng tôi luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý vị độc giả để sách ngày càng hoàn thiện hơn.

Góp ý về sách, liên hệ về bản thảo và bản dịch: publication@alphabooks.vn

Liên hệ hợp tác về nội dung số: ebook@alphabooks.vn

Liên hệ hợp tác xuất bản & truyền thông trên sách: publication@alphabooks.vn

Liên hệ dịch vụ tư vấn, đại diện & giao dịch bản quyền: copyright@alphabooks.vn

CÔNG TY CỔ PHẦN VCCORP
HumanLegacies

DẤU ẤN TIỀN PHONG

ĐỔI MỚI TRONG TÁC ĐỘNG XÃ HỘI
TẠI VIỆT NAM

Metro Writers

NHÀ XUẤT BẢN
THẾ GIỚI

NHÀ TÀI TRỢ

Vinamilk®
EST 1976

L'ORÉAL
V I E T N A M

LỜI GIỚI THIỆU

Thế giới đang trải qua một thời kỳ đầy biến động: xung đột vũ trang, bất ổn xã hội ở nhiều nơi, cộng thêm những khó khăn kinh tế sau đại dịch Covid-19. Nhiều quốc gia rơi vào khủng hoảng và ít có khả năng đưa ra các chính sách mạnh mẽ liên quan đến chăm sóc sức khỏe hoặc hỗ trợ sinh kế. Bên cạnh đó, dù ở bất kỳ vị trí địa lý nào, các quốc gia cũng phải đối mặt với sự phức tạp của biến đổi khí hậu như nước biển dâng cao, thiên tai khắc nghiệt...

Giống như các nền kinh tế khác trên thế giới, Việt Nam cũng bị ảnh hưởng nặng nề bởi đại dịch Covid-19 mặc dù được nhiều tổ chức quốc tế dự đoán là một trong những nền kinh tế tăng trưởng cao trong khu vực Đông Nam Á. Tuy nhiên, là một trong số ít quốc gia dễ bị tổn thương nhất bởi biến đổi khí hậu, những thử thách này tạo thêm rất nhiều khó khăn cho đất nước chúng ta.

Trong bối cảnh cam go, tinh thần tích cực, ý chí vươn lên và sự đóng góp không vụ lợi cần được cổ vũ mạnh mẽ. *Giải thưởng Hành động vì cộng đồng – Human Act Prize 2023* là một bước đi rất mạnh dạn, kịp thời của báo Nhân Dân và những đơn vị đồng hành để tôn vinh những tập thể, cá nhân, doanh nghiệp có đóng góp tích cực, bên bỉ cho xã hội. Lan tỏa những điều tốt đẹp này trên các phương tiện truyền thông sẽ giúp mỗi người dân tin tưởng và đồng lòng với sự dẫn dắt của Đảng và Nhà nước.

Tất cả 35 dự án lọt vào Vòng chung khảo *Giải thưởng Hành động vì cộng đồng* năm qua đều là những sáng kiến tốt nhất, bao quát tất cả các lĩnh vực cuộc sống: từ sinh kế, xóa đói giảm nghèo, trợ giúp y tế, giáo dục cho đến bảo vệ môi trường, chống tác hại của thiên tai, bão

lũ, khắc phục hậu quả biến đổi khí hậu... Các dự án này đạt được một hoặc cùng lúc nhiều tiêu chí: Triển vọng, Bền vững, Truyền cảm hứng, Bền bỉ, Kịp thời.

Nhưng thay vì chỉ đứng từ xa ngưỡng mộ, chúng ta hãy cùng nhau kiến tạo nên những thay đổi thực sự hướng đến tương lai tươi sáng hơn. Tôi thực sự mong muốn những sáng kiến hay, những dự án thành công sẽ tiếp tục truyền động lực để bất kỳ cá nhân tổ chức nào cũng có thể tham khảo, đóng góp với các dự án, ý tưởng đã có hoặc từ đó xây dựng các ý tưởng mới để những hành động vì cộng đồng, dù ở quy mô nào cũng tạo được ảnh hưởng tích cực và bền vững cho xã hội.

Với khối lượng kiến thức chuyên môn nền tảng và những nghiên cứu chuyên sâu rút ra từ các dự án tiên phong thành công, tôi tin rằng *Dấu Ấn Tiên Phong* sẽ là cuốn sách gối đầu giường của những người can đảm, dám mang trên vai sứ mệnh vì cộng đồng. Cuốn sách sẽ đem đến niềm cảm hứng, thôi thúc bạn thay đổi tầm nhìn, cung cấp những hiểu biết cần thiết để bạn có thể tự tin và kiên trì theo đuổi những hành động ý nghĩa cho xã hội.

Xin trân trọng cảm ơn nỗ lực bền bỉ của những người tiên phong trên hành trình vì cộng đồng. Có người đi đầu thì sẽ có người tiếp bước. Tôi hoàn toàn tin tưởng rằng hành trình sẽ tiếp tục được nối dài và mở rộng để nhiều người hơn nữa được hưởng lợi từ những trái tim nhân ái này.

LÊ QUỐC MINH

Ủy viên Ban chấp hành Trung ương Đảng

Tổng Biên tập báo Nhân Dân

Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương

Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam

NHỮNG LỜI BÌNH

“**T**rong một thế giới không ngừng thay đổi với những vấn đề hiện hữu mà con người phải chịu đựng, việc duy trì sự tỉnh táo, phẩm giá và hy vọng trở nên khó khăn. Tuy nhiên, chúng ta không có lựa chọn nào khác. Tôi hy vọng cuốn sách này sẽ là một điểm sáng trong bóng tối để giúp bạn dũng cảm tiếp tục. Sức mạnh của một người là đáng kinh ngạc và phổ quát, nhưng sức mạnh của nhiều người có thể di chuyển núi!”

Greig Craft

Chủ tịch, Người sáng lập Quỹ Phòng chống thương vong châu Á

“**10** năm trước, khi tôi thực hiện các dự án xã hội đầu tiên trong đời, thứ tôi mơ ước chính là một cuốn sách như thế này. Các dự án thiện nguyện và nỗ lực tạo tác động xã hội trên khắp đất nước được thực hiện riêng rẽ, nếu chúng ta biết đến chúng chỉ nhờ sự vô tình. Biết đến đã khó, được nghe các nhà sáng lập chia sẻ, các chuyên gia phân tích về mô hình của chúng, đều là do cơ duyên. Không có tập hợp, hệ thống hóa, nghiên cứu và đề xuất, ai cũng dò dẫm trên con đường riêng. Ta cần những tuyển tập thế này, vì kinh nghiệm chúng ta rất thiếu, còn nhiệt huyết trong cộng đồng, lại luôn tràn đầy”.

Đinh Đức Hoàng

Phó tổng giám đốc Trung tâm thông tin UNESCO

“**T**ôi đã bắt gặp không biết bao nhiêu chủ doanh nghiệp, lãnh đạo tổ chức nung nấu ý định làm dự án cộng đồng, thực hiện trách nhiệm xã hội. Nhưng bắt đầu từ đâu, làm thế nào, những rủi ro với cộng đồng hay với chính họ là gì? Có rất nhiều lo ngại, nếu không biết cách

ta có thể gây hại với tấm lòng thiện nguyện. Họ đắn đo, rồi quay về với sứ mệnh chính là tạo ra giá trị thị trường. Mỗi lần như vậy tôi luôn cảm thấy tiếc nuối. Những cuốn sách như thế này, với những người đã làm và làm được, những cách làm đúng được phân tích và mổ xẻ, sẽ tiếp thêm sức mạnh cho bất kỳ ai đang có mong muốn tạo tác động”.

Nguyễn Hùng Sơn

Phó tổng biên tập tạp chí Ngày Nay

“**T**ôi tin rằng, cuốn sách này sẽ là một tài liệu tham khảo quý giá cho các nhà lãnh đạo doanh nghiệp, các nhà hoạch định chính sách và các nhà đầu tư. Cuốn sách không chỉ cung cấp những thông tin hữu ích về các xu hướng phát triển bền vững mà còn truyền cảm hứng cho các doanh nghiệp xây dựng những mô hình kinh doanh có ý nghĩa và tạo ra một tương lai tốt đẹp hơn cho xã hội.”

Phạm Thái Lai

Giám đốc trung tâm Thông tin kinh tế trực thuộc

Liên đoàn và Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI)

“**L**à một người làm việc lâu năm và được biết như là “bà đỡ cho doanh nghiệp xã hội Việt Nam”, tôi rất ấn tượng với lượng kiến thức phong phú và chuyên sâu của cuốn sách. Không chỉ cung cấp những kiến thức nền tảng về Tác động Xã hội, *Dấu Ấn Tiên Phong* còn mang lại những trải nghiệm thực tiễn thông qua các dự án xã hội tạo tác động tích cực đang hoạt động tại Việt Nam dưới góc nhìn và phân tích đa chiều. Đây là cuốn sách mà bất cứ ai đang muốn đóng góp kiến tạo một Việt Nam hùng cường, nhân bản và phát triển bền vững đều nên đọc.”

Phạm Kiều Oanh

Nhà sáng lập – Trung tâm hỗ trợ sáng kiến

phục vụ cộng đồng (CSIP)

“**T**ừ góc nhìn của tôi, một bác sĩ tình nguyện, người đã tình cờ gặp em bé kỳ diệu từ Việt Nam: Để làm điều tốt, bạn phải làm tốt công việc của mình!

Chúng tôi đã chọn một lĩnh vực can thiệp y tế chuyên sâu – với sự tham gia của các chuyên gia tình nguyện quốc tế – mang đến cho các trẻ em Việt Nam nghèo khó sự chăm sóc và điều trị tốt nhất có thể cho các dị tật nghiêm trọng về tiết niệu sinh dục. Tác động thực sự, bền vững và kéo dài vô thời hạn chỉ có thể được tạo ra bằng sự đóng góp liên tục vào việc cải thiện thái độ chuyên môn của các đồng nghiệp – các bác sĩ phẫu thuật tiết niệu nhi tại Việt Nam và các mạnh thường quân.

Với tôi, cuốn sách đầu tiên về các tác động xã hội từ các dự án cộng đồng đưa ra những mô hình, những kinh nghiệm và bài học bổ ích cho các cá nhân, tập thể tham khảo và xây dựng các dự án cộng đồng thiết thực hơn.”

*Giáo sư – Bác sĩ Roberto De Castro – Đồng sáng lập chương trình
Thiện Nhân và những người bạn*

“**C**uốn sách *Dấu Ấn Tiên Phong* đã đề cao vai trò của doanh nghiệp trong việc tạo ra những giá trị bền vững cho xã hội. Tác giả không chỉ đơn thuần kể về những câu chuyện thành công mà còn đi sâu phân tích các mô hình kinh doanh có trách nhiệm, những sáng kiến đột phá và những tác động tích cực mà các doanh nghiệp này đã mang lại cho cộng đồng. Tôi rất ủng hộ quan điểm của tác giả rằng kinh doanh không chỉ là về lợi nhuận mà còn là về việc tạo ra một tương lai tốt đẹp hơn. Thông qua việc đầu tư vào các dự án xã hội, bảo vệ môi trường và phát triển cộng đồng, các doanh nghiệp không chỉ xây dựng được hình ảnh thương hiệu tốt đẹp mà còn góp phần vào sự phát triển bền vững của đất nước. Từng hành động nhỏ sẽ tạo nên những tác động lớn. Tôi tin rằng, cuốn sách này sẽ góp phần thúc đẩy sự phát triển của một nền kinh tế xanh và bền vững tại Việt Nam.”

*Bà Đinh Thị Quỳnh Vân
Chủ tịch PwC Việt Nam*

MỤC LỤC

Lời giới thiệu.....	5
Những lời bình.....	7
Lời mở đầu: Câu chuyện của chúng tôi.....	13
Giới thiệu tác động xã hội trong bối cảnh Việt Nam	18
Nghiên cứu trường hợp điển hình Vinamilk.....	20
Nghiên cứu trường hợp điển hình L'Oréal.....	22
Tóm tắt Lời mở đầu.....	30

CHƯƠNG 1. NỀN TẢNG CỦA TÁC ĐỘNG XÃ HỘI

Nền tảng Lý thuyết.....	34
Lý thuyết các bên liên quan (Stakeholder Theory).....	37
Doanh nghiệp xã hội	39
Đầu tư vào Tác động.....	41
Các mô hình Tác động Xã hội.....	43
Tác động Xã hội tại Việt Nam	46
Định hướng tương lai của doanh nghiệp xã hội tại Việt Nam	53
Nghiên cứu trường hợp điển hình Tokyolife	55
Tóm tắt chương 1	57

CHƯƠNG 2. CÁC MÔ HÌNH LÝ THUYẾT TRONG DỰ ÁN SÁNG TẠO VÌ CỘNG ĐỒNG

Tư duy hệ thống: Bước đi đầu tiên	63
Nghiên cứu trường hợp điển hình Nuôi em Mọc Châu	67
Chung tay cùng phát triển: Tận dụng sức mạnh của cộng đồng.....	69
Bốn giai đoạn nhìn từ dự án Nền tảng thiện nguyện của MBBank và dự án Nuôi em Mọc Châu	72